

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravišтво (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 223.

V Ljubljani, v četrtek 30. septembra 1886.

Letnik XIV.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEČ“

edini katoliško-konservativni slovenski dnevnik

prestopil bo s 1. oktobrom v poslednje četrletje svojega XIV. leta. Radostno porabimo to priliko, da izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem dosedanjim prijateljem lista za gmotno in literalno podporo ter mnogovrstno pripoznanje.

Ob enem pristavljamo pa še prošnjo, da naj se nam oboja še na dalje ohrani in zdatno pomnoži po marljivem dopisovanju in sporočevanju raznovrstnih novic, kakor tudi po mnogobrojnem naročevanju in razširjanju lista samega. Le tako nam bo mogoče doseči nalogo, katero smo si pred 14. leti postavili in smo ji do danes neomahljivo zvesti ostali. „Vse za vero, dom in cesarja“ smo rekli tistokrat in to pravimo tudi danes. Kdor je z nami, pristopi naj, ter pripomore k temu duševno in gmotno. Časi so nastali, ko se duhovi bolj in bolj ločijo ter vstopajo na desno in na levo; za omahljivce, za neodločne, za mlačne je če dalje manj prostora na svetu. V takih časih še mnogo bolj velja, kakor o družih časih: „Kdor ni z menoj, je zoper mene; kdor z menoj ne pobira, raztresa. Ne šepajmo toraj kmalo na to, kmalo na drugo stran, ampak delajmo odločno za kraljestvo božje kot možje, kot Slovenci, kot katoličani“. — Čem več nas bo, tem bolje bo, tem zanimiveji bode list.

Konečno še tretjo prošnjo in ta je, da kdor ni še naročnine ponovil, da naj to stori ob pravem času, da ne bo neljubih pomot, ter zamoremo tudi svojim dolžnostim točno zadestovati.

„Slovenec“ veljá za Ljubljano pri opravištvu prejemati:

Za celo leto	13 gl. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računi 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejemati veljá:

Za celo leto predplačan 15 gl. — kr.	
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Opravištvu „Slovenca“.

Avstro - nemška zveza.

V jako tesni zvezi z današnjo politiko je prijateljska zveza, ki ste jo sklenili srednji dve evropski velesili med seboj. Avstrija in Nemčija segli ste si v roke že pred nekaj časom, da hočete ves svoj vpliv na to obračati, da se bo mir v Evropi še tudi na dalje ohranil. Ob enem je bilo pa govorjenje, da so to bile tri velesile: Avstrija, Nemška in Rusija, ter da se je poslednja iz zveze polagoma zmuzala, vidoč, da ne bo nikdar svojega poklica izvršila, če bo s prvima dvema hodila. Najnovejši koraki v zunanji politiki, vsi na to kažejo, kakor da bi Rusija osamljeno pa pogumno, ker zavestno postopala, Avstrija in Nemčija pa tudi pogumno toda brez prave vzajemnosti. Da tu ni prave vzajemnosti, kriv je Bismark in njegova sebičnost, lahko bi že rekli, njegova pogoltnost, ktera bi bila v gotovih slučajih celó pri volji Avstrijo žrtvovati, samo da bi dosegla svoj namen. Vsak dan se bere po telegramih, da Avstrija ne bo nikdar dovolila zasedanja Bolgarije po ruskih četah, ker se ji to nedostavno dozdeva. Da Avstrija tega ne bo dovolila, radi verujemo, da se pa temu ne bo vstavljala z oboroženo silo, smo pa skoraj tudi preverjeni. Avstrija bi se bila že tudi z oboroženo močjo Rusiji vprla, če bi bila našla zadosti zaslonbe na Nemškem, na kar se je iz začetka tudi po vsi pravici zanašala. Kar ji je Bismark poslal sporočilo, da naj se le postavi Rusom po robu, če bi po Balkanu dalje tiščali, nanj naj se pa nikari ne zanaša, ker se Bismark vendar kar tako ne upa v boj. Francozi so mu za hrbtnom, ki že nove topove in novo strelivo poskušajo, ki je tako silno, da na uro daleč trdnjave razruša, kakor bi bile krtine po travnikih. Zraven je pa dal Bismark razumeti, da, če bi se Avstrija in Nemčija tako tesno združili, da bi se prva v ljubezni druge vsa kar vtopila, (da bi je nič več videti ne bilo, da bi se potem reklo: „deutsch bis zur Adria!“) le takrat bi šel Bismark z Avstrijo (oziroma s povečano Nemčijo) na boj proti Rusom. Drugače pa ne. Vprašamo, kaj nam pa vendar koristi taka politična zveza? Ali ni to živa podoba slamnatega moža, strašila v prosu, kterega

se le vrabci bojé in še ti le samo prve dni; kasneje se več zanj ne zmenijo, še celó na ramo se mu vsedajo? Ali bi ne postopala Avstrija veliko modrejši, če bi si prizadevala rusko prijateljstvo ohraniti si, ne da bi si pri tem ono z Nemci krhala? Kaj pak, da je taka srednja pot težavna, gotovo tako težavna, da je treba zraven vse politične modrosti. Koliko je toraj prusko - avstrijska zveza za nas vredna? Po naših mislih prav nič, pač bi pa znala kedaj še žalostne posledke imeti ter nas ne le v velike zadrege, ampak tudi v veliko nesrečo pripraviti. Bismark je stari lesjak ter po zvičajnem lesičjem načelu tudi vedno dela, od kar je na čelu nemške politike. Za vse dosedanje nesreče se imamo le njemu zahvaliti. Najpred nam je prijateljstvo ponujal, da smo šli zanj Schleswig - Holsteinski kostanj iz žrjavice brskati; čez dve leti nam je pa posojilo z visokimi obresti vred vrnil. Kadar je slutil za Nemčijo kako nevarnost, je naše prijaznosti iskal, celó tudi s silo in grožnjo; a kadar je nam kaka nevarnost pretila, je vselej tako delal, kakor dela sedaj v rusko-bolgarskih homatijah.

Po Pariškem miru l. 1871 je bilo težišče Evrope v Berlinu. Kar se je kje zgodilo, imel je Bismark roke vmes, zaslužil si je ime „poštenega mešetarja“. Avstriji, katero je toliko oškodoval, je ponudil prijateljstvo; mir v Evropi je bil zagotovljen, ker je bilo osredje v Evropi močno. Nemci v Avstriji so od veselja poskakovali in občudovali Bismarkovo veledušnost, da je Avstriji prijateljstvo ponudil; a nekteri neverni Tomaži izmed Slovanov so dvomili nad Bismarkovo veledušnostjo; toliko da niso takih imeli za veleizdajice.

A svet se suče, kar je danes zgoraj, jutri je zdolaj. Ponižana in v tla pomandrana Francija se je okoristila, hoče se maščevati, ali vsaj z orožjem ropotá; gleda po zaveznikih in dobi — Rusa. Sedaj je pa mahoma težišče Evrope prestavljeno iz Berlina v Petrograd. Cesar Viljem se je postaral, Bismark tudi ni več mladenič, na stare dni nobeden ne začenuja rad strašnega in negotovega boja, in za ceno miru je Bismark — vsaj tako svet sodi — sedaj tudi prijateljstvo Avstrije žrtvovati pripravljen.

LISTEK.

Rožno olje.

Vsak izmed nas pozná divji rožni grm, šipek ali sipeče (Rosa canina) po nemški tudi Hetshepetsch (ašenbeč) imenovan. Po tem grmu se imenuje sloveč klanec Sipek, prelaz iz Južne Bolgarije ali tako imenovane Vzhodne Rumelije v Podonavsko Bolgarijo. V podnožji Balkana se pa razprostirajo pet do šest dni hodá griči in doline, po kterih se sadi v kakih 140 seliščih rožni grm; iz peres te cvetlice napravlja se pa žlahtna dišava, „rožno olje“. Koliko more takih peresec biti, spozná se iz tega, da se potrebuje za 1 kilo olja 2000 kilo peres, ako so pa slabeja pa še enkrat toliko. Središče teh nasadeb je Kazanlik. Gojé sicer tudi rožni grm n. pr. v Karlovi, Čirpanu, Stari Gori, a krasni dolinski okrin okoli Kazanlika daje najboljše olje.

Rožni grmi najraje rasto na rahlici ilovnati, ki je nekoliko pomešana s peskom; odrasčena drevesca so po 2—3 metre visoka, sadé se pa po pol-drugi čevlji vsaksebi.

Pridelek olja poglavitno zavisi od tega, kakšno da je vreme ta čas, ko se olje napravlja (destilirá). Rožni grm cvetě meseca maja in junija, najboljšé vreme je ta čas hladno in deževno, in sicer zaradi tega, da rože prehitro ne odvetó, ker po nekterih drevescih kasneje cvetó, tako pa, ako se počasi zori, izkoristi se vse cvetje.

Cvetice se morajo odtrgati še pred solnčno vročino, da eterično olje ne izpuhti. Olje se mora prav tam na mestu napravljati; ko bi namreč cvetice prevaževali, bi izpuhtela vsa dišava. Kmetje toraj sami izdeljujejo, kar na polji pridelajo, in prinesó na prodaj še le gotovo blago. Druzega prekupovanja tukaj ni, razen če se nekterim, kterim se zaupa, denar posodi na pridelek, ki je še na polji.

Goljufiga je povsod, tako tudi tukaj. Nekteri na tihem olje napravlajo, ter ga mešajo s tako imenovanim geranijevim oljem. „Geranium“ napravljajo v Vzhodni Indiji okoli Surate iz trav, ki spadajo med Andropogone. Na „Geranium“ je dac pri uvozu 200%, a vendar se goljufigom vsako leto posreči, da vtihotapijo to olje in ga potem mešajo s pravim rožnim oljem.

Poprej so pobirali desetino od tega pridelka in

8% je bilo izvoznine, a dve leti sém pa so vpeljali namesto tega zemljiščni davek.

Na leto pridelajo na Bolgarskem 1600—1700 kilo olja, v dobrih letinah 1879 in 1885 do 2500 kilo.

Bogastvo južno-bolgarskih krajev cenijo le po tem, koliko olja da izvozijo. Olje prevažajo v bakrenih in pocinjenih posodah, „estagnos“ imenovanih, ki drže po 1—6 kilo, preko Drinopolja v Carigrad, od koder ga potem po svetu razpošiljajo.

Najdražje je bilo rožno olje l. 1882, ker je kilo veljalo 700 gld.; lanskega leta je pa kilo veljalo le 420 gld.

Nemška vzhodna Afrika.

Ves svet, ki ga ima nemško - vzhodno - afrikansko društvo, obsega 31.600 nemških milij, toraj toliko, kolikor vsa Nemčija in Avstrija; prebivalcev je 15 milijonov. Meja je na jugu reka Romuva, na severu nos Gardafui in od tega obrežje do Babice. Po vzhodni Afriki so gore nekako po 30 do 40 milj vsaksebi, najviši vrh je Kilimandšaro. Obnebje je zaradi tega

Prijaznost z Nemčijo se je pokazala kakor slab trst, na katerega se Avstrija ne more naslanjati.

Ves svet sedaj vpraša, ali še obstoji trocarska zveza? Ali se bode prijaznost med Avstrijo in Prusijo sedaj potrdila? Ali naj si Avstrija sedaj išče drugih zaveznikov? Kdo nam more na vsa ta in enaka vprašanja dostojno odgovarjati? Verjetno, da tudi na odločilnem mestu čakajo, kaj nam bode prinesla prihodnost. Morda nikjer ni tako težko uganiti prave zveze z evropskimi kabineti, kakor ravno v mnogojezični Avstriji. Kar Nemcem ugaja, ne ugaja Slovanom; kar Slovanom ugaja, pa Madjarom ne. Kdo more vsem vstreči! Zato pa mislimo, da bode vselej najboljša, da vodi vnanjo politiko svitla krona.

Ko je bila Avstrija vržena iz Nemčije, rekli so avstrijski rodoljubi: „Najzvestejši zaveznik Avstriji so njeni narodi.“ To moramo tudi danes povdarjati: Avstrija naj bode vsem narodnostim pravična ter naj ne krati nobenemu narodu njegovih pravic, pa bode vsem tudi zaželjena domovina. Ko bodo Slovani ob mejah države videli, kako dobro se godi njihovim bratom ter so zadovoljni pod avstrijskim orlom, bodo sami si želeli deležni biti takih dobrot, take zadovoljnosti in gotovo nikoli ne bodo Avstriji nevarni.

Nekaj smo pa vendar dočakali v Avstriji, česar se nismo tako hitro nadjali. Nemški listi sedaj sami napadajo Nemčijo, kako je nezanesljiva zaveznica, kako je Avstrijo na cedilu pustila itd. Mi smo to že večkrat povdarjali, da Bismark Avstrije isto tako potrebuje, kakor Avstrija Nemčijo. Politična prijateljstva se sklepajo po potrebah in razmerah časa, le tisti, kdor je sam močen in trden, more si zaveznika odbrati; to Avstrija dobro vé, zato se oborožuje; naj bi po besedah presvitlega vladarja vlada tudi mir napravila med narodi, potem bode Avstrija močna in nje beseda mnogo veljala med velelastmi.

„Katholischer Schulverein“ na Dunaji in Dolenje-Avstrijskem.

16. septembra tekočega leta je bila slovesno otvorjena prva katoliška ljudska šola na Dunaji v „Schulerstrasse“. Liberalni listi so bili o tem osupnjeni in so še celo povedali, da se je mnogo ljudi pri cerkveni svečanosti pri sv. Štefanu vdeležilo, prej je bila namreč cerkvena svečanost. Mnogo meščanstva se je vdeležilo te slovesnosti, še več, kakor so se nadjali. Sedaj se kaže, da bode mogoče otvoriti to leto na Dunaji in Dolenje-Avstrijskem 10 do 12 katoliških ljudskih štirirazrednih šol. Prišle bodo na vrsto tudi druge dežele, n. pr. Gorenje-Avstrijsko, Solnogradsko in Štajarsko. Veselo je, da jih je bilo med avstrijskimi učitelji vendar še mnogo, ki so se pogumno vstopili na stran katoliškega podvzetja in duhovščine; ljudski učitelji so vendar-le spoznali, da liberalna načela podkopujejo ljudsko šolo in vso ljudsko vzgojo. Videti je bilo, da pojde na Dunaji najtežje spod rok. Meščanstvo, katero je strahovalo liberalno časopisje, odtegovalo se je povsod, kjer je bilo pokazati, kakošne barve da je in kjer je treba bilo potegniti se za katoliško

tako ugodno, da nikjer v zahodni Afriki tako. Na zahodnem bregu ljudje veliko bolj mrjé, in pri vzhodnem afrikanskem še dosihmal ni bilo mrliča. Koliko ljudi je že umrlo na zahodnem bregu Afrike, je dovolj znano. Da so pa tudi v vzhodni Afriki kraji Evropejcem nezdravi, razume se samo ob sebi, po nezdravih krajih pa ne bode stanoval Evropejec, ako si lahko zbere kraj. Na vzhodnem bregu Afrike je veliko razsežnih gorá in zaradi tega je obnebje ugodno. Vroči vetrovi se ohladi v visokih gorah, oblaki se zgosté in dež pada, a na zahodnem bregu ni ga dežja. Zato je pa tudi v vzhodni Afriki toliko vodovja, kakor se to nikjer ne najde. Koliko vodá se izliva v ta jezera, preden se naredi močna reka beli Nil? Iz teh vodenih zalog se napajajo velikanske reke Nil in Congo, potem neštevilni pritoki reke Cambezi; iz gorá se pa naravnost izteka še mnogo večih vodá do morja. Ako niso sedaj plavne, morejo postati s časoma. Svet toraj ni tako nezdrav, da bi ne mogli Evropejci živeti in tam polja obdelovati, a na to ne misli nemško-vzhodno afrikansko društvo, marveč hoče nasadbe (Plantagen) napraviti, in domačine za ta dela najeti. Potovalci pravijo, da zato niso nesposobni. (Da bodo sposobni, bode že

prepričanje. A tudi to se je v poslednjih letih mnogo na bolje obrnilo. Katoliški shodi se pridno obiskujejo, starejša katoliška društva so se veselo povzdignila. Med školniki našli so se tudi pripravniki, ki so stvar znali praktično vkoristiti. V mestu je bila že šola, kamor so poglavitno hodili le katoliški otroci. Na čelu temu prizadevanju je bil dr. Herman, kateri je bil pripravljen knezu in nadškofu biti na vslogo, in njegovo šolo, to je ravno tista, ktera je bila sedaj otvorjena, razglasiti za katoliško. Herman se pripravlja osnovati še štiri druge katoliške šole na Dunaji in sicer: Maria Hilf, v Josefstadt-u, v Rossau-u in v Leopoldstadt-u, kar se bode kmalo zgodilo.

„Wiener Diözesan Blatt“ je prinesel okrožnico kneza in nadškofa Dunajskega in škofa v St. Pölten, v katerem priporočata slavna cerkvena kneza „Kath. Schulverein“. — To je sicer prav veselo slišati, ali nikar ne pozabimo, da so to le drobtine, a katoliško društvo smé zahtevati celih kosov, z žulji katoliškega prebivalstva se vzdržujejo ljudske šole, in katoliško ljudstvo ima tudi pravico zahtevati katoliške verske šole. — Da je šolski svetovalec dr. Herman delaven za katoliške šole, nam priča, da vlada ni zoper katoliške šole, a sedanja šolska postava leta 1869 je državna postava in se more in mora premeniti potom postavodajave. Katoliški poslanci naj bi nikdar tega ne pozabili, marveč o priličnem času glas povzdignili. Po ukazni poti se sicer mnogo ostrin odbije šolski postavi, a postava ostane le postava, danes ali jutri more nastopiti minister, ki bode strogo zahteval izvrševanje postave. — Mnogo učiteljev je spoznalo, da liberalizem podkopuje vso ljudsko vzgojo. Ljudski učitelji so sedaj državni uradniki, niso več pod cerkvenim nadzorstvom; ako hoče vlada imeti učitelje, ki se bodo iz prepričanja katoliški stranki pridružili in liberalizmu hrbet pokazali, naj jih v to vzgoji. — Človek je navadno to, kar vzgoja iz njega napravi; uradnik pa najraje tega posluša, kateri mu kruh reže. Sedaj pa menda lahko vsak razume, zakaj se katoliki poganjajo za prostost nauka.

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. septembra.

Notranje dežele.

Lienbacher obrnil je železnemu obroču popolnoma hrbet. V pismu, ki ga je svojim pristajem v centumklubu izročil, v katerem jim ob enem naznanja svoj izstop, pravi, da bi zopet rad med nje prišel, če bi se ustanovila samostojna nemško-konservativna stranka. V „železnem obroču“ pa ne more nič več med njimi ostati, ker se ondi prosta volja človeška preveč zatira in posamični nazorji strahujejo. Ker se pa do sedaj še ni mogel prepričati, da bi si po njegovih nasvetih centumklub premislil in bi iz železnega obroča izstopivši ustanovil lastno neodvisno stranko, kjer bi vsak poslanec lahko po svoji previdnosti rogovilil, mu lastna pamet ne kaže nič več ostati v centumklubu, ter se mu priporoča v blag spomin. Naj le gre gospod dvorni svetnik; ena sreča če gre, dve pa, če ga res več nazaj ne bo v železni obroč, kjer je do sedaj več škode napravil s svojo navzočnostjo, kakor pa jo bo v bodoče po svoji nepsilnosti in naj makari tudi prav zraven Knotza sedi.

skrbel bič nadzornikov. Kakšno kulturo in kakšen blagoslov so prinesli Evropejci v Afriko in Ameriko, to vemo iz zgodovine; vendar so za Španjci in Portugizi prišli katoliški misijonarji; vzhodno afrikansko društvo pa pravi, da se hoče vkoristiti z delom črnih ljudi! Leni zamureci se bodo kar skušali, kdo bode delal v nasadbah za lakomne tujce, kaj ne? Vzhodna Afrika je stara kulturna dežela. Ko je Vasco de Gama semkaj prišel z Evropejci v 15. stoletji, je bilo tam več mogočnih držav (sultanatov), obrt in kupčija sta veselo cvetela, Arabljani so bili tam posredovalci. Portugizi so se tam vsedli, spodrinili Arabljane in stavili tam gubernatorja na tretje leto, ki pa navadno ni skrbel za deželo, marveč za svoj žep. V 17. stoletji so Arabljani Portugize nazaj potisnili. Arabljani so bili trgovci in ker so sužnje lovili, propadla je dežela popolnoma, sedaj naj bi jo pa Nemci zopet pridobili za kulturno življenje. — Na zahodnem bregu razširjajo kulturo s — žganjem in razun svojih napak so se zamoreci še naučili od Evropejcev pregreh dosihmal neznanih.

Prav pred začetkom državnega zbora pričelo se je tudi po raznih klubih nekoliko življenja. Česki poslanci iz Moravskega sošli so se dne 28. septembra na razgovor in so soglasno sklenili, da bodo v državnem zboru Taaffeja zaradi nezadovoljstva Gautschovega postopanja na Moravskem interpelirali. Ta sklep se jim mora le odobravati. Doba čakanja je Slovanom v Avstriji potekla, in več odločnosti bo treba na vse strani. — Liechtensteinov klub volil si je brata dosedanjega načelnika, kneza Alojzija Liechtensteina za načelnika. — Ker že vse interpelira, se tej dolžnosti ali pa tukaj morda nadležnosti tudi avstrijsko nemški klub ni mogel ogniti. Da bo pa več izdalo, sklenili so njegovi možakarji mesto ene, kar dve interpelaciji postaviti. Prva se bo ozirala na izhajanje nekega českega lista v okrajnem glavarstvu Trebiškem, ker je s tem nemščina ondi že zopet v veliki nevarnosti, druga se bo pa dotikala zidanja posilne delavnice in pa državnega doneska za to.

Avstrijsko postopanje v bolgarskih zadevah si je menda že pridobilo zadovoljnost kramarskih Angležev, menda s tem, ker je Avstrija po madjarskem nasvetu rekla, da ne bo dovolila Rusom Bolgarije zasesti. Velika politična napaka, ki nas bo mnogo fantov, zopet nekaj svetá in pa silno veliko denarja stala, če bi bilo res, se je te dni v Londonu pričela. Telegram iz Londona namreč sporoča, da so se pričele jako zaupljive razprave med Anglijo, Avstrijo in Italijo, kako bi se dali vsi balkanski narodi in njihove države spraviti v eno državo s sultanom vred. To za Avstrijo ni nič, ker se na nobeno družih dveh ne more zanašati. Angleži so nezanesljivi zavezniki, to uči zgodovina. Lahki bi se nam pri prvi priliki izneverili, ki bi se jim ponudila, da bi nam odtrgali Primorje. Avstrija bi ostala sama, ko bi bilo treba skupni račun plačati. Kdo da bi ga zahteval, nam pač ni treba praviti. Saj ga vsak sam pozná — Rusa na Balkanu. Na veliko srečo sultan sam neče o tem nič slišati, ker moč Angležem tudi več ne zaupa. Posebno so se mu hudo zamerili, odkar je zvedel, da ga mislijo za Egipt oćiganiti. Avstrija naj bo pametna in naj ne posluša, kaj ji Angleži in Lahki svetujejo; oboji ji ne želé dobrega. Sploh pa moramo reči, da vsega tega ne verjamemo; omenimo le, ker se tu pa tam po časnikih od tega mnogo govori.

Janskyjeva afera ima po Ogerskem še vedno svoje slabe nasledke. V Pečuhu so nedavno rezervnemu lajtenantu in mestnemu podnotarju Ivanu Herbertu porezali zlate zvezde, ker ga je drug lajtenant Christen ovadil, da se je Herbert letošnje leto razžaljivo izrazil proti generalu Janskemu, kar pa ni res bilo, temveč je Herbert svojo nevoljo le lajtenantu Christenu v zobe povedal, lajtenant jo je pa na generala prenesel, da bi bilo več vspeha, katerega je tudi dosegel. Stvar je bila pa tako-le: Nekega večera pridruži se v neki Pečuški gostilni družbi meščanskih pivec, med katerimi je bil tudi mestni podnotar Herbert, aktivni lajtenant Christen. Govorica je nanesla na Janskyjevo zadevo in je jel ob tej priliki Christen hudo zabavljati čez Madjare. Herbert je na to odgovoril, da je Jansky dotične korake napravil nepremišljeno, kaj vse bi iz tega še nastati utegnilo, ali pa je bila vse skupaj le bedasta demonstracija proti madjarstvu. Na to se pa Herbert obrne proti Christenu in pravi: „Sploh pa vsak, ki na Madjarskem živi, madjarski kruh jé, in je kljub temu zadosti nesramen strupeno svoje želó v madjarsko meso zasajati, zasluží, da bi ga s pasjim bičem iz dežele pognali!“ Christen hudo razžaljen je šel in je Herberta ovadil, češ, da je generala tako hudo razžalil. Konec te dogodbe je ta, da je vojaška častna sodnija Herbertu zlati portepej in zlate zvezde pobrala, ter mu je prisodila bajonet prostaka v 44 pešpolku, kamor bo hodil kot rezervist k vojaškim vajam. Herbert pa pravi, da bo vso zadevo po ministerstvu notraoji zadev predložil presvitlemu cesarju. Naj si le trud prihrani, kajti opravil tako nič ne bo. Presvitli cesar je v takih zadevah strog in mu bo že to zadostovalo, kar je Herbert govoril, da ne bo ugovora sprejel. Drugič pa tudi ne bo hotel vojaške častne sodnije v sramoto spraviti.

Vnanje države.

O **cerkvenih razmerah** med Bismarkom in Vatikanom prinaša „Germania“ jako solnčno podobo, kateri bi izvestno vsak katolik iz srca želel, da bi se vresničila. „Germania“ piše: „Čudno se je zdelo vsim, kako da so letos sv. oče nemškega poslanca Schlözerja tako hitro po njegovem prihodu sprejeli. Skoraj si drugzega ne moremo misliti, kakor to, da so naročila posebno važne, s katerimi se je Schlözer od Bismarka v Rim podal. Kakor vse kaže, ta naročila tudi zdatno več obsegajo, kakor pa le dolžnost objavljivanja pri nastavi duhovnov in pa pregled majevskih postav. Sv. oče so Schlözerja posebno ljubeznjivo sprejeli, ter se celo uro z njim pogovarjali. Schlözer je sv. očetu kar naravnost povedal, da se sedaj prav za trdo nadja, da do kulturnega boja prav kmalo konec, ker mu je Bismark pred odhodom prav toplo na srce pokladal potrebo popolnega sporazumljenja sv. očetom. Ta novica se je povsod jako radostno sprejela in se tudi njena izvršitev jako vrjetna dozdeva, ker je vsak prepričan, da je Bismarku čedalje več na tem ležeče, da si katolike na Nemškem pridobi, ker sedaj politika to zahteva. Ob enem bi si pa tudi na vso moč rad

nemški vpliv v Rimu tako vtrdil, kakor je vtrjen avstrijski vpliv. Zato si pa Bismark tudi vrlo prizadeva, da bi si pridobil prijaznost avstrijskega in francoskega zastopništva pri Vatikanu, ker se nadja, da mu bo to na veliko korist pri njegovi zunanji politiki. Bismark dobro vé, da je vera jako pomembni faktor, ki dostikrat čudovito odločuje v življenju narodov. Kar se tiče pruske cerkvene politike, rekel je Schlözer, da se bodo majevske postave še v teku bodoče zime natančno predelale. Ta pregled se bo raztezal posebno na to, da se bo natančno določila oblika, kako se ima izvrševati objavljivanje in pa še na določitev nekaterih drugih točk majevskih postav. O zopetni vpeljavi redov sedaj s prvega ne bo še govorjenja, pač pa se bodo menda kasneje pričele razprave, da ljudi ne bo preveč iznenadil v tem oziru načrt postave, ki ga ima Bismark menda že pripravljenega na zopetno vpeljavo duhovnih redov.

Cankovega politično prepričanje je tako, da mora *Bolgarija* v ruskem področju ostati, sicer se ji ne bo nikdar dobro godilo. Gorje pa jo čaka, če bi si svojo politiko po Avstriji ali pa po angleških kramarjih navdihovati dala. Zgubljena bi bila! Knez Aleksander zavozil je v ta veletok in je vtonil. Kar se tiče izгона kneževskega, pravi Cankov, da on sam z njim ni v nobeni zvezi. Do prihodnjega jutra niti vedel ni, kaj se je godilo v Sofiji. Še le tedaj mu je Gruev poslal pismo, v katerem mu je sporočil, da je imenovan članom vlade. Zvečer tistega dne sestavilo se je pa še le ministerstvo pod predsedništvom Klementovem. Cankov je sicer prevzel vlado, toda kakor hitro je zvedel, da ima Stambulovega v opoziciji, je takoj na to delal, da bi Karavelov vlado prevzel, to se vé da pod pogojem, da ne bo delal za knežev povrat. — Zanimivo bo, kako se bodo politične homatije sedaj razmotale tam doli. Kaj da je Kaulbars zahteval, smo že slišali. Da so se vladi na čelu stoječi moške na to sušili na razgovor, kakošen odgovor da bi mu dali, tudi že vemo. Sedaj je pa tudi že znano, kaj da so sklenili. Rekli so, da iz vseh Kaulbarsovih zahtevanj ne bo nič! Da bi se preiskava ustavila proti zarotnikom, niti misliti ni, ker se hočejo za bodočnost zavarovati. K večjemu bi dovolili, da jih po dokončani pravdi iz dežele zapodé. Veliko sobranje se pa za dolgo ne da preložiti in se bo menda 24. oktobra šlo, če se do tedaj poleže nesloga med regenti samimi. Karavelov zahteva odpravo obležnega stana, druga dva sta pa proti temu, da še ni čas za to.

Ce se bo *francoska armada* res s takimi strelji preskrbela, kakor bo v naslednjih vrsticah govorjenje o njih, potem Metz in Strassburg ne bodeta več dolgo nemška last. Nedavno so na Francoskem poskušali nove granate, ki so razsipanju trdnjav namenjene. 4. baterija 3. trdnjavskotopniškega batalijona poskušala jih je iz daljave 3 kilometrov na Malmazonske trdnjave in je neki grozne vspehe dosegla. Granata je 1 meter dolga in 22 cm. debela, težka pa 110 kilogramov. Napolnjena je z novo kemično raznesnino, ki ima nepopisljivo grozen učinek. Po 20 cm. debele jeklene plošče Vam tako prebije, kakor bi jih s svedom prevrtal in ni ga zidu tako trdnega, da bi se že po nekaterih streljih ne jel valiti v sip in prah! Granata ima na konci dolgo jekleno ost, s katero se v železo, les ali zidovje zarine in komaj potri se že razleti na drobne kosce, ob enem pa silno škodo tudi še železni kosovi napravljajo, s katerimi je granata napolnjena. Že večkrat smo rekli, da v topniški tehniki ne bomo še tako hitro pri kraji, kajti tukaj nam vedno iznajdba iznajdba spodirva in vse menda le za to, da se oboroženi mir še dalje ohrani. Ali bi ne bil odločilen boj veliko boljši, če bi se potem Evropa razorožila in bi države milijone, ktere sedaj puška požré, rajši obrnile na zboljšanje pluga?

Sedaj, ko je bolgarski knez iz političnega površja zginil, je menda ni druge vladarske osebe, ki bi se v bolj kočljivem položaji nahajala, kakor je avstrijska nadvojvodinja na španjskem prestolu, *kraljica Kristina*. Po pravici rečeno, mislimo, da ga ni človeka na svetu, ki bi jo zavidal. Pomilovanja vredna gospa res niti življenja svesta ni med večno nezadovoljnimi Španjolci. Najhuje je pa še to, da si pri tolikanj strankah niti pomagati ne more; kajti če eni vstreže, ima v tistem trenutku vse druge zoper sebe, ki jo od vseh strani grdo gledajo. Občudovanja vredna je visoka gospa kljub temu zaradi svoje vstrajnosti, ktera ima svoje korenine edino le zopet v materini ljubezni. Kraljica Kristina hoče svojim otrokom dedščino njihovoga očeta, kralja Alfonza XII., ohraniti, naj velja, kar hoče. To je edino pravi vzrok, da se tako vstrajno drži na mestu, kjer bi imel pogumen možak jako težavno stališče, kaj pa še le slabotna žena. Kraljica Kristina je pa sama prav veliko pripomogla, da je politično obnebe na Španjskem sedaj tako prevlečeno s črnimi oblaki, iz katerih je nedavno v Madridu tresčilo, če tudi brez posebne škode. In ne le v Madridu, tudi po drugih pokrajinah je toliko politične elektrike in črnih oblakov nakopičenih, ki le vgodnega časa potrebujejo, da bo povsod treskati jelo in to grozno treskati. Kraljica Kristina je takoj iz začetka grešila, ker se je liberalne vlade oklenila. Španjski liberalci so ljudje jako čudni, znabiti še bolj čudni, kakor drugod. Vsem bi radi vstregli, nobeni stranki se nočejo zameriti; s tem so pa ravno razna stranke, posebno republikance molče spodbujali do del, ki se bodo v kratkem jela javiti.

Cesar pa liberalcem manjka, je pa odločna zvestoba in udanost do prestola, do monarhije. V tem se strinjajo tudi z drugimi liberalci. Prav poslednja lastnost njihova je pa veliko škode po deželi napravila, zlasti v armadi. V španjski armadi zastoj iščeš tiste udanosti do prestola, po kateri se z malimi izjemami vse druge evropske armade odlikujejo. Prava zvestoba do monarhije in prestola nahaja se tudi na Španjskem edino le še v konservativnem taboru in temu se misli sedaj kraljica približati. Že se čuje, da Sagasta ni več v milosti pri kraljici, ktera je v poslednjem času jako pogosto sprejemala konservativnega generala Martineza Camposa, o katerem vé, da ji je verno udan vojak, ki bo tudi v armado boljšega duha pripravil, kakor je sedaj. Temu generalu misli kraljica ponuditi ministersko predsedništvo, ker si ne upa kar zviškoma zopet s Canovasom, voditeljem konservativcev, pričeti. Martinez se bo obdal večinoma s konservativci in bo tako pripravil prehod h konservativizmu na Španjskem.

Izvirni dopisi.

Iz Motnika, 28. sept. Včeraj je bila tukaj zdravstvena komisija zaradi preteče kolere. Vse kraje je našla komisija povoljno osnažene. Gospod okrajni glavar Kamniški je tudi rekel, da bode dovoljen semenj v Motniku v sredo po roženkranski nedelji. S tem smo Motničani prav zadovoljni, ker so tukaj sejmi vselej prav živahni. — Premoženje ubogih se je ta dan tudi izročilo v navzočnosti gosp. okrajnega glavarja v oskrbovanje občine. Novo breme našemu županu. Pogledali so tudi gospodje, kako nam je povodenj zadnji četrtek razdevala in zasipala okolico.

Posloval je v tukajšnji okolici več časa zastopnik zavarovalnice „Phönix“, kteri je tudi precej veliko zavarovalcev zoper požar pridobil, ker so letne premije manjši, ko pri drugih zavarovalnicah. Izdaje pa „Phönix“ le nemške police. Posestniki ne umejo, s katerimi pogoji so se zavarovali. — Peštansko-ogerska zavarovalnica je že pred 26 leti izdajala slovenske police. — Kupci so prišli tudi k nam in v Tuhinsko dolino po jabelka. Včeraj je stalo naloženih štiri težkih voz v Motniku, kar še nismo nikoli videli, namreč toliko jabolok za izvoz pripravljenih. Krompir nam je pa začel zelo gnjiti.

S Čemšenika, 26. septembra. (Toča, povodenj, ceste.) Usmiljenja vredni so Brzljani, Dobrljani, Česenčani, Razborjani in tudi drugi sosedje več ali manj! Kako smo bili še pred jednim tednom bogati, sedaj pa smo ubogi, da bi se kamenju usmilili. V noči od 22. na 23. septembra je celo noč gromelo, se bliskalo in silno deževalo; tako tudi celi dan 23. septembra. Okoli 4. ure popoldne pa se stemni, strašanski veter nastane, liti začne kakor iz škafa, ob jednem se pa toča vsuje s tako silovito močjo, da v kacijh petih minutah prelepo ajdo, brstno proso čisto zmandrá, k tlam stolče ter razbije, da le goli kolenčki po konci še sem in tje štrlé. Le od prav zgodaj sejane ajde se bode dalo še sem ter tje kaj pobrati, pozno sejana je pa popolnoma vničena in strta. Enako tudi proso. Že tako je bilo malo zimskega žita in malo slame zaradi velike pomladanske suše in vse upanje so stavili ubogi kmetovalci na ajdo, ki je bila res velika, lepa, brstna, da, še celó stari ljudje ne pomnijo tako lepe; a ves ta up je splaval po vodi; torej pač lahko po pravici tarnajo in zdihujejo, ker ljubega kruhka ne bode. Sadja je bilo obilo, a zdaj so lepe jabolka vse obtolčene, da se bodo morale koj posušiti ali stolči, da ne bodo gnjile, baš taka je s češpljami in z drugim sadjem. Še celó zelje je zelo stolčeno, in bati se je, da bi ne gnjilo, ker se le pokvarjene bele glave kažejo. Grde gosenice so hotle poprej požreti vso repo; toča jih je stolkla, smo mislili, ali grdoba se je zopet oživela in vse črno jo je na repi.

Ceste je povodenj tako razdrapala, da so jih morali ubogi ljudje celi dan popravljati, ako so hotli še voziti. V dolini Podšentjurjem je bila velika povodenj; voda pri Učakarju je bila tako velika, da še poštni voz ni mogel čez. Če je kje treba mostu, ga je pač treba krvavo pri Učakarju; saj še ni zdavnej, ko sta dva konja tam vtonila in se je voznik le težko rešil. Na okrajni cesti v taki nevarnosti pa brez mostu, to je pač vganka, ktero naj reši cestni odbor kmalo. S kolikimi težavami, stroški in s koliko škodo posameznim posestnikom, ko se ni ozir jemal niti na poslopja, niti na lepe vrtove; kakor pri železnici, delala se je okrajna cesta iz Šentgotharta v Čemšenik in zdaj je zaradi žalostnih po-

litičnih razmer čisto zavržena, da morajo ubogi posestniki Čemšenika tujo cesto popravljati daleč od doma, namesto svoje lastne. Žalostno!

Domače novice.

(C. kr. notarji) imajo dne 4. oktobra svoj veliki shod v tukajšnji notarijski pisarni. Na dnevnem redu imajo več točk spadajočih v njihov posel, med kterimi zdi se nam najpomembnejša ona o odpravi zapovedane legalizacije. Na predvečer imajo gg. notarji in notarski kandidatje zabaven večer pri „Slonu“, kterege se bodo vdeležili z družinami.

(Umrli je) po Ljubljani dobro znani g. Jakob Spoljarič, meščan in posestnik Ljubljanski, včeraj zjutraj ob 2. uri v 70. letu svoje dōbe na spridenji jeter. Pogreb je bil danes popoldne ob 5. uri.

(Prodaja plemenske govedi v Lescah na Gorenjskem.) V soboto 2. oktobra t. l. dopoldne ob 9. uri bode v Lescah na Gorenjskem na dvorišču g. Wucherja javna dražba plemenske govedi belanskega, t. j., pisanega plemena, nakupljene iz državne podpore. Goved bode postavljena na dražbo za polovico kupne cene; pravico kupiti to goved imajo pa le kranjski gospodarji, koji se zavežejo, kupljenega bika ali junice najmanj dve leti za pleme obdržati.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe za Kranjsko.

(K goveji razstavi v Kranji.) Blagorodni gosp. Ed. Urbantschitsch, grajščak Preddvorom, prepustil je podpisnemu odboru premijo, koja je dobil za svojega bika na razstavi v Kranji l. 1881 z obresti vred v znesku 75 gl. Po naročilu gospoda darovalca razdeljen bode ta denar na razstavi v Kranji dne 4. oktobra t. l. kot darila po 30, 25 in 20 gl. za junice od 1½ do 3. leta, ki so v lasti posestnikov iz Preddvora.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe za Kranjsko.

(Med roparsko zadrugo), nedavno v Celji pred porotniki stoječo, nahaja se tudi 21letno dekle.

(Suplentska služba) za podučevanje slovenščine in nemščine oddaja se takoj na Koparskem učiteljski. Plača je navadna. Prošnje takoj ondašnjemu ravnateljstvu.

(Poročila sta se) na Proseku g. K. Nachtigall, carinski uradnik, in gospica Šarlota Nabrgoj, hčerka državnega poslanca.

(Odlikovan) je bil z dvema svetinjama na vinski razstavi v Botznu na Tirolskem slovenski državni poslanec g. Ivan Nabrgoj. Za izvrstnega mrzamina (jako okusna črnina) dobil je, kakor se nam sporoča, srebrno svetinjo; za prosekarija pa bronasto svetinjo.

(Cesarjev god) bode praznovalo „Goriško slovensko bralno in podporno društvo“ dne 3. oktobra popoldne jako slovesno v Podgori — toraj izven Gorice. Ob 2. uri zberó se vsi udje in drugi navzoči v cerkvi, kjer bode zahvaljna pesem in sv. blagoslov, potem se prične pa veselica na dvorišču gospoda Kocijančiča. Prav hvalevredna misel, posebno na Goriškem, kjer si laška druhal toliko prizadeva, da bi avstrijsko zavest popolnoma zatrla.

(O novem Lloydovem parniku „Imperatorju“) piše „Edinost“ sledeče: V ponedeljek zjutraj je vse mrgolelo proti Lloydovem arsenalu in zbralo se tam okoli 40.000 ljudi, ki so prišli peš, v kočijah, s tramvajem in Lloydovimi parniki. Spustil se je namreč ta dan ob devetih zjutraj največji Lloydov parnik „Imperator“ v morje. Četrť ure poprej je prišel mil. škof dr. Glavina z dvema kanonikoma, da je ladijo, kakor je to navadno, krstil. Ta verski obred je bil končan, ko je ura bila devet; škof s kanoniki se je umaknil, priskočili pa so delavci s sekirami, posekali podpore, ki so reskaje na tla telebale, presekali debele vrvi, odprli vitla in velika kauska ladija se je med veselo vojaško godbo začela počasi pomikati s svoje postelje proti mokremu svojemu elementu, zavalil se je dim izpod nje, a naglo se je polegel, ker vzela je s seboj v morje tudi svojo posteljo, kar se redkokrat zgodi. Ribiči, ki so bili blizu, napolnili so ta dan svoje čolne s hlodi in deskami. — Ta veliki parnik je zgled ladjestavstva; kar je iznašel um, kar je potrdila praktična skušnja, vse to je tukaj združeno. Prostoren in močen je tako, da se vanj lahko naloži nad

100.000 centov blaga; kak velikan je, lahko se posname iz tega, da je na sprednjem delu 8 sežnjevisok. Začeli so ga delati meseca oktobra lanskega leta po načrtih tehničnega Lloydovega urada in pod vodstvom arsenalnega vodje g. R. Steyskala. V treh mesecih bo še to dovršeno, kar je treba storiti, ko je že v morji; potem odpluje na prvo pot — bodi mu sreča mila v prid avstrijske trgovine in obrti, v slavo Avstriji! Izdelan je ves iz domačega jekla. Ves notranji prostor tega velikana znaša 800 bačev (ton), dolg je 403'6 angleških čevljev, širok 45, globok 33'5. Naloži se lahko v njegove notranje prostore 200.000 angleških kubičnih čevljev blaga; imel bo 8 kotlov; velika njegova mašina bo imela 4500 konjskih moči; druga mašina z močjo 25 konj bo napravljala led, parne mašine bodo lahko na dan napravljale 5000 galonov pitne vode, imel bo parnik tudi 4 parne škrbce, katerih vsak naenkrat 50 centov blaga iz ladije vzdigne in več družih važnih naprav. Razsvetljen bo z električno lučjo in sicer bo imel 130 električnih svetilnic, katerih vsaka bo dala toliko svetlobe, kolikor 16 sveč. Za popotnike, to se vé da, poskrbeno je tako, da boljše ne more biti; kar si človek more le želeči, vse bo tu nahajal, celo deset prostorov za kopelji je pripravljenih. Ko bo parnik z vsem preskrbjen, znašali bodo stroški 1.200.000 gl.

(O c. kr. ambulanci.) Potrebo slovenščine zmožnih poštних uradnikov pri c. kr. ambulanci med Dunajem in Trstom dokazovali so že malone vsi slovenski listi. Slavna poštna gosposka pa dokaza še vedno neče sprejeti, ergo tudi ne potrebe pripoznati. Za to se pa primeri, da se iz Ljubljane v Dol adresirano pismo, na katerem je še posebej označena: pošta Dol (Lustthal) po celih šest dni vozi po železnici, Ongav Janez pa v treh urah peš pride. Pismo nosi Ljubljanske pošte pečat 13/9 86, Steinbrück 14/9 86, in Lustthal 19/9 86. Kje pa je med tem hodilo nam ni znano, ker nič ne pové. Morda je bilo kje na „wafenibungi“. Vsega tega so krivi nemški, slovenščine nezmožni c. kr. poštni uradniki, ki se z ambulanco vozijo. Dajte nam toraj od Maribora pa do Trsta tudi pri pošti domačine, kakor jih daje železnica pri vlakih, pa ne bode takih kozlov, ki so kakor ravno predstoječi, dostikrat v zvezi z občutljivo škodo.

Telegrami.

Budapešt, 30. sept. Dolenja zbornica. Tisza je odgovoril na interpelacijo tako-le: „Avstrijsko ogerska vlada ni nameravala bolgarskega kneza odstaviti in tudi o kakem atentatu nanj ni bila že naprej podučena, kakor tudi atentata ni odobraval. Vlada tudi ni vedela, da bo knez svoj obstanek na Bolgarskem smatral odvisen od carovega dovoljenja. Med Avstrijo in Rusijo ni nikakih dogovorov, ki bi se dotikali vplivanja na Balkanskem poluotoku. Stališče, kakor ga naša država po Berolinski pogodbi zavzema, je popolnoma zadostno našim interesom ondi. Ministerstvo je svarilo pred prenačenjem gledé zarotnikov, vendar pa ni napravilo nikakih korakov na varstvo sokrivdnikov atentata. Vlada se trdno drži nazora, da mora naša država ves svoj vpliv na to porabiti, da se bo pospeševal razvoj samostojnih držav ter vse zabranjevati, da se v pogodbe ne bo vgnjezdilo obstoječe nadaljevanje kakega protektorata ali pa stalnega vpliva kake posamične države.

V naših prijateljskih in zveznih zadevah nasproti velesilam ni nobene spremembe. Z Nemčijo smo še vedno na starem stališči po sklenjenih pogodbah, ktere vlada še vse za veljavne smatra. Če se toraj Turčija ne posluži sama svoje pravice za okupacijo, se ne sme nobena druga velevlast drzniti z orožjem Bolgarije zasesti ali pa v pokroviteljstvo vzeti. Sploh se more pa vsaka prememba na Balkanu le v popolnoma sporazumljenji s signatarnimi velesilami zgoditi, drugače ne. Nadjamo se, da bomo to brez kalenja miru v sporazumljenji z velesilami dosegli.

Trst, 29. sept. Od včeraj pa do danes opoldne zbolel je eden za kolero, umrla sta pa dva.

Budapešt, 29. sept. V poslednjih 24. urah zbolelo je 28 ljudi za kolero, umrlo pa 7.

Sofija, 30. sept. Včeraj so se razpisale volitve za veliko sobranje in pa program velikemu sobranju se je objavil po javnih plakatih. Kaulbars se je zagrozil, da bo dal plakate iz vogalov potrgati, pa jih ni. Ob tistem času razdelila je ruska agencija kopije izročnih diplomatičnih not med narod, kar je prav slab vtis napravilo.

Madrid, 29. sept. Prijeli so mladenca, ki je hotel položiti pod okno generala Pavije — bombo.

Tuji.

28. septembra.

Pri **Matiu:** Kirchhof, trgovec, z Dunaja. — Artur Weiller, zasebnik, z družino, iz Gradea. — Oskar Schwarz, poročnik, iz Karlova. — Hauf, postar, iz Kočevja. — Ferd. Depolli, potovalec, iz Trsta. — Peter Montanelli, mestni uradnik, z soprogo, iz Trsta. — Ana Albori, zasebnica, z hčerjo, iz Trsta. — E. Bellai, zasebnica, z družino, iz Reke.

Pri **Stonu:** Teodor Hioer, trgovec, iz Berolina. — K. Walter, uradnik, iz Norimberka. — Kulka, Wimmer, Pollak in Vugrinčič, potovalci, z Dunaja. — Matilda Palme, pevkinja, z Dunaja. — Otto Herz, tovarnar, iz Meidlinga. — Ulrich Lajša, potovalec, iz Budapešte. — Vogel in Klubeck, potovalec, iz Gradea. — Henrik Brichta, c. k. geometer, iz Radovljice. — Ludovik Golia, c. k. okrajni sodnik, iz Trebnja. — Murgel, zasebnik, iz Gorenjskega. — L. Ralli, zasebnik, z družino, iz Kalkute. — Z. Veggia, zasebnik, iz Consegliane. — Angelo Barocchi, zasebnik, iz Firence. — J. Janesch, uradnik, iz Trsta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiju			
29.	7. u. zjut.	743.44	+ 8.0	sl. vzh.	jasno	0.00
	2. u. pop.	741.22	+ 20.0	sl. jzap.	jasno	
	9. u. zveč.	741.46	+ 14.6	sl. jzap.	jasno	

Ves dan lepo vreme. Srednja temperatura 14.2° C., za 0.4° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

30. septembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 80 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 70 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	116 „ 60 „
Papirna renta, davka prosta	100 „ 50 „
Akcije avstr.-ogerske banke	261 „ — „
Kreditne akcije	277 „ — „
London	125 „ 45 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 94 „
Ces. cekini	5 „ 95 „
Nemške marke	61 „ 52 1/2 „

Razglas

kranjskim ovčarjem.

C. k. kranjska kmetijska družba bode iz letošnje državne subvencije za zboljšanje ovčarstva nakupila nekoliko ovnov in ovac ukviškega plemena ter jih brezplačno dala takim gospodarjem, ki dokažejo v svoji prošnji, potrjeni od županstva in od cerkvenega urada, da

- a) vže več let precejšnjo število ovac redijo;
- b) da je njih kraj za ovčarstvo posebno ugoden,
- c) in da jih je volja, dobljenega ovna najmanj 3 leta za plemo obdržati, in kolikor umno ovčarstvo dopušča, tudi svojim sosedom prepuščati.

Prošnje potrjene po predsedniku dotične kmetijske podružnice, je zadnji čas do 10. oktobra t. l. pri podpisani družbi vložiti.

C. kr. kmetijska družba kranjska
v Ljubljani, 1. septembra 1886.

Gustav grof Thurn,
predsednik.

Gustav Pirc,
tajnik.

Št. 15357.

Razglas.

V smislu § 6. postave z dné 23. maja 1873, (št. 121 drž. zak.) se naznanja, da bo prvotni

imenik porotnikov za 1887. leto od 1. do 8. oktobra letos

v magistratnem ekspeditu izpoložen, da ga vsakdo lahko pregleda in v tem času tudi poda svoje ugovore. Porotniškega posla so po § 4. imenovanje postave oproščeni:

1. tisti, ki so že prestali 60. leto svoje dōbe, za vsegdar;
2. udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja;
3. osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti za ta čas, koso poklicane k vojaški službi;
4. osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in ranocelci in tako tudi lekarji (apotekarji), ako uradni ali občinski načelnik za-nje potrdi, da jih nij moči utrpeti, za sledeče leto;
5. vsak, kdor je prejetemu poklicu v enem porotnem razdobji kot prednji ali namestni porotnik zadostil, do konca prvega prihodnjega leta po pratiki.

Mestni magistrat Ljubljanski
dné 26. septembra 1886.

(2)

Brevir v najnovejši izdaji.

BREVIARIUM ROMANUM

Editio typica S. Rituum Congregationis.

4 zvezki mala 8°.

Regensburg, 1886.

Oblika vezane knjige je 18×12 cm.

I. Vezan v ovčino z rudečo obrezo	gld. 23.56
II. „ „ „ zlato obrezo	24.80
III. „ v pravi šagrin z rudečo obrezo	27.28
IV. „ „ „ zlato obrezo	28.52
V. „ „ „ „ ter pozlačenimi robovi in platnicami	31.—
VI. „ v rusko juhtovino z zlato obrezo	37.20

Prav ta izdaja, s ktero se gledé izvirnosti nobena druga ne more meriti, smatrati sme se za izvor vsim bodočim brevirjem, ter naj se po njej rešujejo vsakojaki dvomi gledé berila tega ali onega.

O vsebini tega brevirja izjavila se je kongregacija sv. obredov v posebnem dekretu s sledečimi besedami:

„Decretum approbationis“.

Praesens Breviarium Romani editio ad normam Rubricarum accuratissime redacta, uti typica habenda est, eique futurae editiones conformari debent.

Ex Secretaria Sacrorum Rituum Congregationis hac die 12. septembris 1885.

L. S.

To je pač zadosti poročstva, da je ta novi in prekrasni brevir v vsakem oziru in v resnici vzorna izdaja. Pa tudi redakcija si je pri urejevanji vse prizadela, da je priredila knjigo kolikor moč zložno in priročno tistemu, ki moli na njo. Citatov je tako malo, da skoraj vredno ni o njih govoriti. Druga, jako znamenita prijetna lastnost knjige so ji pridani nevezani listi, ki obsegajo: „Responsoria I., II. et III. nocturni, Commemorationes et Suffragia Sanctorum, Antiphonae et Versiculi, Psalmi ad Laudes, Magnificat, Benedictus, Venite exultemus et Te Deum.“ Razume se, da se je ozir jemal tudi na najnovejše praznike, Officia votiva in extenso itd. itd.

Naročila na to izdajo brevirja, ki so jo mnogi že zdavnaj pričakovali, kakor na druge liturgične knjige: Missale, Horae itd. itd. sprejema

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.